

Euroopan tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomus 2024

Jari Sanaskoski
Tilintarkastuspäällikkö, JHT
Valtiontalouden tarkastusvirasto

09.12.2025



Kommentteja Euroopan
tilintarkastustuomioistuimen
vuosikertomuksesta ja tätä koskevasta
valtiovarainministeriön muistiosta

Kommentteja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksesta ja tätä koskevasta valtiovarainministeriön muistioista

- Valtiovarainministeriön laatiman muistion sisältämät kommentit tilintarkastustuomioistuimen tarkastushavainnoista ja EU:n varainhoidon tilasta ovat yhdensuuntaisia VTV:n huomioiden kanssa.
- Tarkastusviraston näkemyksen mukaan valtiovarainministeriön laatimassa muistiossa esitetty **Suomen kanta, jonka mukaan Suomi ei voi tukea vastuuvapauden suosittamista komissiolle** varainhoitovuoden 2024 osalta, **on perusteltu.**
- Euroopan tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomusta käsitellään neuvoston budjettikomiteassa ja neuvoston suositus toimitetaan Euroopan parlamentille, jonka on tarkoitus päättää vastuuvapauden myöntämisestä komissiolle täysistunnossaan huhtikuussa 2026.

Kommentteja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksesta ja tätä koskevasta valtiovarainministeriön muistiosta...

- Suomen kannalla on merkitystä yhtenä jäsenmaana päätettäessä Euroopan parlamentille lähetettävän neuvoston suosituksen sisällöstä. **Jäsenmaat** tarkastelevat komission laatimaa tilinpäätöstä ja sitä koskevaa tarkastuskertomusta ja **arvioivat itsenäisesti varainhoidon tasoa** sekä esille nostettuja puutteita varojen hallinnoinnissa ja valvonnassa.
- Huomionarvoista on, että **ei ole olemassa yksiselitteistä määritelmää sille, milloin virheiden määrä on niin suuri, ettei vastuuvapautta komissiolle voitaisi myöntää**, vaan jäsenmaiden arviot perustuvat kokonaisarvioon varojen hallinnoinnin ja valvonnan tasosta.
- EU:n budjetin menojen laillisuutta ja sääntöjenmukaisuutta koskevan kielteisen lausuman syyksi ETT on esittänyt sen, että **ongelmat ovat levinneet laajalle ja niiden vaikutukset EU:n talousarvion menoihin ovat olennaisia**.

Kommentteja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksesta ja tätä koskevasta valtiovarainministeriön muistiosta...

- Tilintarkastustuomioistuimen mukaan sääntöjen monimutkaisuus korreloi virheiden määrän kanssa. Tarkastusviraston tarkastuksissa muodostuneen käsityksen mukaan riskiä virheellisistä menettelyistä lisää lisäksi se, että esimerkiksi **tukikelpoisuuteen liittyvät säännöt ja ohjeistus ovat vaillinaisia tai epäselviä.**
- Pyrittäessä yksinkertaistamaan varainhoitoa koskevia sääntöjä ja hallinnointia on samalla harkittava **missä määrin sääntöihin halutaan jatkossakin sisällyttää tuen saajien toimintaa ohjaavia ja rajoittavia ehtoja.**
- Myös kansallisilla hallinto- ja valvontajärjestelmillä ja niihin liittyvillä puutteilla on suuri vaikutus virheiden esiintymiseen. Koska virheitä syntyy erityisesti jäsenmaissa, **virheisiin johtaneita syitä on syytä analysoida tarkemmin myös jäsenvaltiokohtaisesti.** Myönteistä on, että Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että niin jäsenvaltioiden ohjelmaviranomaisten kuin komissionkin on syytä parantaa tapaa, jolla ne soveltavat koheesiomenoja koskevaa varmennuskehystä.

Kommentteja Euroopan tilintarkastustuomioistuimen vuosikertomuksesta ja tätä koskevasta valtiovarainministeriön muistiosta...

- Vuoden 2024 lopussa **maksattamatta olleet sitoumukset olivat 507** miljardia euroa.
- **Kun varoja on sidottu aiemmin tehdyillä rahoituspäätöksillä, varainkäyttöä voidaan mukauttaa hitaasti uusien käyttötarpeiden ja talousarvion painopisteiden muutoksiin.** Aiempina vuosina sidotun rahoituksen määrää voi verrata siihen, että vuonna 2024 EU:n talousarviossa oli käytettävissä uusiin sitoumuksiin noin 189 miljardia euroa.
- **Varainkäytön uudelleensuuntaamista vaikeuttaa tulevaisuudessa myös pitkäaikaisten lainojen lisääntynyt määrä.** Komissio on viiden viime vuoden aikana lisännyt joukkolainojen liikkeeseenlaskuja ja Tilintarkastustuomioistuimen mukaan lainojen määrä saattaa vuoteen 2027 mennessä nousta yli 900 miljardiin euroon.
- **Tilintarkastustuomioistuin on havainnut eri rahastojen käyttöasteessa merkittäviä eroja jäsenvaltioiden välillä.** Vuosikertomuksessa on aiempaa enemmän tuotu esille vertailutietoa jäsenvaltioittain, mikä on avuksi arvioitaessa yksittäistä jäsenmaata koskevien tietojen merkittävyyttä.

Huomioita Elpymis- ja palautumistukivälineen rahoitus- ja hallinnointimallista

- Sekä Euroopan tilintarkastustuomioistuin että Valtiontalouden tarkastusvirasto ovat tehneet kriittisiä havaintoja elpymispakettiin liittyen. Keskeisenä ongelmana lähestymistavassa on ollut, että jäsenvaltioille maksettavat varat perustuvat liian yleisellä tasolla määriteltyihin tavoitteisiin, jolloin rahoituksen vaikuttavuutta voi olla mahdoton arvioida. ETT:n mukaan samalla myöskään rahavirtoja ei voida hallintomallissa aina jäljittää lopullisille edunsaajille asti.
- Sekä valmisteltaessa EU:n uutta monivuotista budjettia että harkittaessa mahdollisten uusien rahoitusvälineiden käyttöönottoa ja hallinnointimallia olisi tärkeää ottaa huomioon elpymis- ja palautumistukivälineestä saadut kokemukset sekä ETT:n ja kansallisten tarkastusvirastojen hallinnointimallia koskevat huomiot.

Valtiontalouden tarkastusviraston EU- varoihin kohdistuvista tarkastuksista

Valtiontalouden tarkastusviraston EU-varoihin kohdistuvista tarkastuksista

- Laki valtiontalouden tarkastusvirastosta [676/2000](#)
- Laki valtiontalouden tarkastusviraston oikeudesta tarkastaa eräitä Suomen ja Euroopan yhteisöjen välisiä varainsiirtoja [353/1995](#)
- EU:n toiminnasta tehdyn sopimuksen 287 artiklan mukaan ETT ja kansalliset tarkastusviranomaiset toimivat luottamuksellisessa yhteistyössä riippumattomuutensa säilyttäen.
- **EU:n varainsiirtoja, varojen hallinnointia ja valvontaa tarkastetaan yhtenäisen suojan periaatteen mukaisesti** osana tarkastusviraston tuloksellisuustarkastusta, tilintarkastusta ja laillisuustarkastusta noudattaen samoja periaatteita ja menettelytapoja kuin kansallisia varoja tarkastettaessa.
- **Kansallinen näkökulma.**

Valtiontalouden tarkastusviraston EU-varoihin kohdistuvista tarkastuksista...

- Tarkastuskaudella 2024–2025 tarkastus kohdistui **Suomen EU:lta maatalouden investointitukiin saamaan rahoitukseen** ja tähän liittyvään kansalliseen rahoitusosuuteen. Ruokavirasto toimii EU-maksajavirastona ja välittää Suomessa maataloustukia yhteensä noin 2 miljardia euroa vuodessa. ELY-keskukset ja kuntien maaseutuelinkeinoviranomaiset hallinnoivat tukien myöntämistä ja maksamista.
- Tarkastuksessa annettiin tukiviranomaisille joitakin suosituksia mutta todettiin tarkastettujen toimenpiteiden osalta, ettei **EU:n maatalouden investointitukien sisäisessä valvonnassa tullut esiin olennaista huomautettavaa**.
- Keväällä 2025 toteutetun **Elpymistukivälinetarkastuksen jälkiseurannan perusteella tarkastetut organisaatiot ovat tehneet suositusten suuntaisia toimia tarkastuksen jälkeen** ja muun muassa tarkastelleet mahdollisuuksia vähentää suunnitelman toteuttamiseen liittyvää hallinnollista taakkaa. [Jälkiseurantaraportti: Elpymis- ja palautumissuunnitelman toimeenpano 14/2023](#)
- Tilintarkastustuomioistuimen vuosiraportissa kiinnittyi huomio siihen, että Suomelle myönnetyn rahoituksen kokonaismäärästä oli 31.12.2024 maksettu vasta 14 %.

Kiitos!



Tack!